

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok, vizs. Előfizetési, és hirdetések a
szabadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

BESZT-LITOVSKBAN UJRA TÁRGYALNAK.

Budapest, január 10.

Európa közvéleménye érthető megdöbbenéssel értesült róla, hogy január 4-re nemcsak a nyugati hatalmak megbízottai nem érkeztek meg Breszt-Litovszkba, hanem maga az orosz kormány is olyan nyilatkozatot tett, melyből olyasforma szándéokra lehetett következtetni, mintha az oroszok is lehetetlen követelések felállításával a béketárgyalásokat meg akarnák hiúsítani. A központi hatalmak diplomáciájának sikerült azonban a mesterségesen támasztott akadályt elhárítani, az orosz kiküldöttek szépen elutaztak megint Breszt-Litovszkba s folytatják a világ-béke szempontjából rendkívüli jelentőségű tárgyalásokat.

Most már ismét reménykedve nézhetünk a Breszt-Litovszkban folyó tárgyalások további folyamata elé.

Közben olyan események történtek ugyanis, amelyek mindinkább kétségtelemé teszik, hogy az oroszok képtelenek a további háborúra. Nemcsak Lengyelország, Litvánia és Kurland szakadtak le az orosz állam testéről, hanem most már Ukrajna is önálló állam gyanánt jelent meg a tárgyalásokon, sőt a független Finnország nemzetközi elismertetése is utban van. Az ekként területének és lakosságának igen jelentékeny részétől megfosztott Oroszország pedig a keleti fronton megszűnik számbavehető nagy ellenség lenni. Békülnie kell s ha szövetségesei cserben hagyják a béketárgyalásoknál, meg kell kötnie a különbékét.

A központi hatalmak előzékenyen átsegítették az oroszokat egy igen kényes kérdésen. Az orosz nemzeti önértéket sértené, ha a békét Breszt-Litovszkban kötnék meg, ebben a városban, amely a háború előtt orosz volt s amelyet most a bébe minden valószínűség szerint el fog szakítani Oroszországtól. Viszont ezt a várost fekvése szinte predesztinálja a béketárgyalásokra s érthető, ha a központi hatalmak ragaszkodnak hozzá, hogy a tár-

gyalásokat itt folytassák. Szerencsés gondolat volt diplomáciánknak az az ajánlata, hogy a tárgyalásokat folytassuk Breszt-Litovszkban, de a békeszerződés aláírása más, semleges területen történjék.

*

A legújabb tudósítások a következőket jelentik:

Budapest, január 10. (Saját tudósítónktól.) A M. T. I. jelenti Bresztlitovszkból január 9-én:

Ma együttes ülés volt, amelyen a központi hatalmak képviselői, Trotskij vezetésével az orosz delegátusok és az ukránok képviselői vettek részt.

Kühlmann nyilatkozata.

Kühlmann államtitkár volt az első felszólaló, megvilágította a tárgyalások eddigi lefolyását, majd leszögezte, hogy a 10 napos határidő január 4-én lezáródott, amely idő alatt a többi hadviselő felek nem jelentettek be csatlakozást a béketárgyalásokhoz, aminek következtében a központi hatalmak feltételei, amelyet az összes hadviselő felek csatlakozásától tettek függővé, eredménytelené váltak.

Ezután szóváltette, hogy az orosz delegátusok a tárgyalások színhelyének semleges területre és pedig Stockholmba való áttételét javasolták. Kijelenti, hogy a központi hatalmak megingathatatlan és szilárd határozatot hoztak, hogy nincsenek abban a helyzetben, hogy a tárgyalások színhelyét máshova helyezték át, azonban a formális befejező tárgyalást és a preliminár aláírását készek udvariasságból másutt is lefolytatni.

Kühlmann kijelentette továbbá, hogy a szerződés ideiglenes aláírása óta történt több esemény kétségessé tették azt, hogy az orosz kormány őszintén szándékozik a központiakkal mielőbb békét kötni. Az orosz kormány ielhivatalos közleményei a tárgyalások eredményeit veszélyeztetik. Ennek dacára az orosz népnek ismert és kifejezett békére irányuló kívánsága következtében nem adja fel reményét annak, hogy a tárgyalások kedvező kimenetelre juthatnak. A

felmerült akadályok még nem oly súlyosak, hogy a tárgyalásokat végkép meghiusítsák.

Czernin a különbékéről.

Ezután Czernin gróf külügyminiszter fejtette ki, hogy a tárgyalások át-helyezése miatt technikai okokból is tiltakoznak, azonban nyomósabb a másik ok és pedig az, hogy a béketárgyalásokra az oroszok hívták fel a központi hatalmakat és mi — ugymond — a meghívást elfogadtuk és megállapodtunk az általános béke alapelveire nézve. Az önök szövetségesei egyáltalában nem válaszoltak az orosz kormánynak, tehát ma már nincs szó arról, hogy az általános békéről tárgyaljunk, csupán a központi hatalmak és Oroszország közötti különbékéről.

— Ha a tárgyalások színhelyét semleges területre helyezük át, alkalmat adnánk az antantnak, hogy tárgyalásunk menetét megzavarja. Anglia és Franciaország kormánya a kulisszák mögött mindent megmozgatott, hogy a különbéke létrejöttét meghiusítsa. Hajlandók volnánk azonban meghatározandó helyen a formális befejező tárgyalást lefolytatni és ott a békeszerződést aláírni. A központi hatalmak minden tekintetben egyetértenek abban, hogy a tárgyalások a Kühlmann államtitkár és az általam kifejtett, valamint az oroszok által már elfogadott alapon fejeztessenek be.

Ha az orosz delegátus urakat ugyanez a szándék vezérli, akkor a megegyezés sikerül, ellenesetben az orosz delegátusokat terheli a felelősség.

Talaat basa Törökország, Popov igazságügyminiszter Bulgária nevében hozzájárultak a fenti közlésekhez.

Tiltakozás

a forradalmi felhívások ellen.

Még Hoffmann német tábornok szólalt fel s hadvezetősége nevében tiltakozott az orosz kormány és hadvezetőség aláírásával

BÉKEMINŐSÉGÜ

pipere és fertőtlenítő szappanok

nagy választékban igen olcsón beszerezhetők:

FEKETE ERNŐ

droguista

„DIANA“ illatszertárában

Bémer-tér 3.

kibocsátott azon szikratáviratok ellen, amelyek a német hadsereget szidalmazták; továbbá forradalmi felhívást intéznek a német hadsereghez.

A központi hatalmak képviselői csatlakoztak ezen tiltakozáshoz.

Ezután az ülést berekesztették. Az orosz delegáció kérésére a legközelebbi ülés ma, 10-én lesz.

Veszedelemben az olcsó ruha.

Egyes vidéki lapokban fantasztikus hírek jelentek meg arról, hogy a Népruházati Bizottság az olcsó ruhát részint egyes szövetségek segítségével fogja a közönséghez juttatni, sőt meg is jelölik pontosan, hogy minden negyedik hivatalnok ruhához jut, valószínűleg sorsolás útján.

Mindezt a sok kombinációt halomra dönti a Népruházati Bizottságnak Gieswein Sándor dr. elnöklésével hozott határozata, amelyben a kormányt felkéri, hogy sürgősen nevezzen ki kormánybiztost a ruházati ügyek részére, aki rekviráltat s 2 millió tőkével részvénytársaságot alapít.

Ezzel elestünk attól, hogy még januárban hozzájussunk az olcsó ruhákhoz és szövetségekhez, mert a kormánybiztoság szervezése időt vesz igénybe, a szövetségeket pedig a bizottság nem kapta meg, mert Ausztria nem ad ki semmit.

Az egyesületek, szövetségek most jól tennék, ha a Népruházati Bizottság-ot sürgős intézkedésekre kérik fel, mert az olasz zsákmányból tekintélyes mennyiségű szövethez juthatnánk.

A szétosztás most már bizonyos, a kereskedők útján történik. Az OMKE megbízottja Nagyváradra és Biharmegyére Deutschi Ignác ruhanagykereskedő.

A decemberi légi harcok eredménye.

Berlin, január 10. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Yperntől délkeletre a tüzérségi harc délután élénk volt. Zandvordetól nyugatra az angoloknak erős éjjeli felderítő előretörése megghiusult. Az arcvonal többi részén csekély maradt a harei tevékenység.

Az ellenség veszteségei légi haderőben a német arcvonalokon decemberben kilenc kötött léggömb és száztizenkilenc repülőgép volt, amelyek közül negyvenhét vonalaink mögött, a többi az ellenséges állásokon túl megfigyelhetően lezuhant. Mi harcban nyolcvankét repülőgépet és két kötött léggömböt veszítettünk.

Keleti harctér.

Semmi ujság.

Macedon és olasz arcvonal.

A helyzet változatlan.

Ludendorff, első főszállás-mester.

A „Tiszántúl” előfizetési árai:

HELYBEN: VIDÉKEN:

Egész évre . 36— K Egész évre . 40— K
Félévre . 18— „ Félévre . 20— „
Negyedévr . 9— „ Negyedévre . 10— „
Egy óra . 3— „ Egy óra . 3:50 „

Egyes szám ára 16 fillén.

Oroszország és Bulgária megkötötték a békét.

Budapest, január 10. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik: Radoszlav miniszterelnök a sobranje mai ülésén egy Breszt-Litovszkából érkezett táviratot olvasott fel, amely szerint a háború Oroszország és Bulgária között megszűnt, a politikai és gazdasági viszonyok közöttük helyreállott és Bulgária jogot nyert arra, hogy a nemzetközi Duma bizottságába képviselőket küldjön.

Az orosz delegáció hajlandó Breszt-Litovszkban folytatni a tárgyalásokat.

— Jelentés a tegnapi ülésről. —

Budapest, január 10. (Saját tudósítónktól.) Breszt-Litovszkából jelentik 10-iki kelettel: a ma délelőtti ülésén az orosz delegáció elnöke kijelentette, hogy hajlandó Breszt-Litovszkban folytatni a tárgyalásokat. Az orosz delegáció elnöke megállapította továbbá, hogy a távirati irodának december 28-iki üléséről szóló tudósítása a valóságnak megfelelően mondotta el az eseményeket, az orosz távirati ügynökségnek erről az ülésről szóló tudósítását viszont tévesnek jelentette ki.

Oroszország földevatív köztársaság lesz.

— Az alkotmányozó gyűlés feladatai. —

Budapest, január 10. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A Petit Parisienne szerint az ukránok politikájában változás állott be a maximalisták javára. Trockij Breszt-Litovszkba utaztában kijelentette, hogy az ukrán-ügy megnyugtatóan lesz elintézve. Az ukrán szocialisták a maximalistákkal a következőkben egyeztek meg:

1. Oroszország földevatív köztársaság lesz.
2. Az alkotmányozó gyűlésnek el kell ismernie a sovjet hatalmát.
3. A békeszerződés aláírása az alkotmányozó gyűlés feladata lesz.
4. Az alkotmányozó gyűlés a bankok birtokait konfiskálni, a kül- és belföldi államkölcsönöket pedig megsemmisíteni fogja.

Csend a harctereken.

Keleti harctér. Budapest, január 10. (Hivatalos.) Fegyverszünet.

Olasz harctér. Budapest, január 10. (Hivatalos.) Aszagótól nyugatra visszavertünk egy ellenséges támadást.

A vezérkar főnöke.

A breszt-litovszki béketárgyalások.

— Az ukrán kiküldött bejelentése.

Budapest, január 10. (Saját tudósítónktól.) Breszt-Litovszkából jelentik a Magyar Távirati Irodának: a teljes plenáris ülésén ma délelőtt 11 órakor Kühlmann elnöklésével folytatták a tárgyalásokat.

Holubovics ukrán kiküldött kijelentette, hogy Oroszország átlépte a hadviselés lövészárkait, hogy elérhesse az általános békét. A 10 napos szünet alatt Ukrajnia volt az első, mely a felhívás következtében csatlakozását jelentette be. Ukrajnia az itt képviselt hatalmakhoz a következő jegyzéket intézi:

A központi rada 1917 november 7-én proklamálta a köztársaságot és elhatározta, hogy nemzetközi szervezetet létesít.

Az ukrán rada elhatározta, hogy a hódító szándék nélküli béketárgyalásokhoz minden fenntartás nélkül csatlakozik. Ukrajnia a románia és déli frontra képviselőket küldött, egyidejűleg elhatározta, hogy a breszt-litovszki tárgyalásokon ellenőrzés és információszerezés céljából résztvesz. Felemlíti, hogy a népbiztosok az ukránok nélkül irták alá a fegyverszüneti megállapodásokat, minthogy a népbiztosok tanácsa, a kik a központi hatalmakkal megállapodtak, nem képviselték jogosan Ukrajnát. Ezután az ukrán kívánásokat 9 pontban foglalja össze.

Kühlmann államtitkár tudomásul veszi a bejelentést és az orosz delegáció elnökéhez azt a kérdést intézi, vajon ő és a küldöttség tagjai továbbra is képviselni szándékoznak-e az egész Oroszországot?

Trockij kijelenti, hogy az orosz kormány fenntartás nélkül hiva a népek önrendelkezési jogának egész a különválásig és nincs akadálya annak, hogy Ukrajnia küldöttei a tárgyalásokon részt vegyenek.

Ezután Holubovics ukrán kiküldött az orosz álláspontért köszönetet mond.

(A tárgyalás folytatásáról és hefejezéséről szóló távirat lapzártáig sem Bécsbe, sem Budapestre nem érkezett meg.)

A város törvényhatóságából.

Három óras közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap tartott közgyűlésén alig egy-két tárgynál volt felszólalás. A közgyűlés idejét jórésztben a polgármesteri jelentés kapcsán történt felszólalások foglalták le.

A tanácskozás lefolyása a következő volt:

Ember Géza főispán elnökölt. A törvényhatósági bizottság tagjai nagy számmal voltak jelen.

A gyűlés megnyitása után a polgármester havijelentését terjesztették be, amely a közigazgatásra vonatkozó adatokon kívül közli a törvényhatósági bizottsággal Boroevics hadseregpáncsnok a Tiszántúlból már közölt lelkes beszédét, melyet a 20. honvéd hadosztály tisztikarához intézett a dicső olaszországi győzelem alkalmából. Továbbá közli **Rimler Károly** polgármesternek ez alkalomból Lukachich tábornokhoz, a 20. hadosztály páncsnokához intézett üdvözlő sürgönyét és azerre érkezett köszönő táviratot. Végül megemlékezik a havi jelentés a katonáknak küldött karácsonyi ajándékról és gróf Széchényi Miklós püspöknek a városi árvaház részére küldött adományáról.

A havi jelentést tudomásul vették s az adományért köszönetet szavaztak.

Burkolt interpellációk.

A polgármester havi jelentése kapcsán felszólalt

Balogh Döme s kifogásolta, hogy a polgármesteri jelentésben a közmunkára eszközölt kiadások nincsennek részletezve.

Rimler Károly polgármester kijelenti, hogy a jövőben közli a jelentés a kívánt adatokat.

Weiszlovits Gyula kérdést intéz a polgármesterhez, hogy mi történt a katonai kórházak céljaira lefoglalt iskolahelyiségek visszabocsátása tárgyában. Rámutat, hogy az olasz községi polgári iskola helyiségében tisztai étkezdé van; erre a katonaságnak joga nincs. — Majd kérde, hogy a katonai ügyosztály tisztviselőit ért méltatlan meghurcoltatásért kaptak-e a város és az érdekelt tisztviselők megfelelő elégtételt? — Indítványt adott be már korábban a vigalmi zúdó szabályrendelet módosítása iránt, de a tanács nem terjesztette ezt még a szakbizottságok elé sem, pedig az fontos volna a városi pénztár érdekében. Az ilyen eljárás a bizottsági tagok jogainak megsértése.

Elégtétel a katonai ügyosztálynak.

Rimler Károly polgármester válaszolt a felszólalásokra. Az iskolák felszabadítása ügyében a napokban is felkereste a honvédelmi minisztert, aki az ő jelenlétében telefonon beszélt a hadügyminiszterrel, aki megígérte, hogy intézkedik a dologban. — A katonai ügyosztályra vonatkozó kérdésre részletesen válaszol. Az újraszervezést a miniszter törvényes jogából folyólag rendelte el, ezért az ellen nem tehetett semmit. A sorozás most már megtörtént s bebizonyult, hogy senki törvénytelenül nem vonatott ki a katonai szolgálat alól. Az idegen illetőségűek illetőségi helyükön fognak megvizsgálatni. Más kérdés, hogy a miniszter előtt fekvő adatok nem felelnek meg a valóságnak. A

napokban fentjárt Budapesten **Eleméry Ferenc** tanácsnokkal s a miniszteri tanácsos előttük kijelentette, hogy az ott fekvő adatok egyáltalán nem érintik a katonai ügyosztályt s az iránt a miniszteriumban teljes bizalommal vannak. Erre a megnyugtatóra az országos meghurcoltatással szemben volt szükség, mert mi ugyanis bizalommal voltunk.

Báthory László meghurcoltatásáért megtörtént a feljelentés írásban és szóban a miniszternél és a királyi ügyészségnél. A fegyelmi is megindult. A napokban egy tisztviselő jött le Váradra s **Báthory László** jelenlétében megtörténtek a kihallgatások. Az iratok a belügyminiszternél és részben a kir. ügyészség előtt vannak. Utána néz mindkét helyen a dolognak s hiszi, hogy rövid idő alatt meghozzák az ítéleteket (Helyeslés.)

Weiszlovits Gyula örömmel veszi tudomásul a polgármester választát, mert teljes elismeréssel van a katonai ügyosztály iránt, amely az erkölcsi elégtételt megkapta. Köszöni a polgármester buzgó eljárását.

* Az igazoló választmány jelentését az 1918. évi virilisek névjegyzéke tárgyában tudomásul vették.

A városi árvaszéknél 2 ülnöki állás rendszeresítésére vonatkozó közgyűlési határozatot a miniszter jóváhagyta. A két ülnök választását a február havi közgyűlésre tűzte ki.

A szakbizottságokban megüresedett tagsági helyeket töltötték be ezután. A jogügyi szakbizottságban a kilépő **dr. Perczel Adolf** és **György Ernő** helyére **dr. Stern László** és **dr. Bleyer Endrét** választották. A községi iskolaszékbe az elhalt **Petry Gyula** helyett **dr. Gedeon Alajost** választották. Az igazoló választmányba **dr. Olasz Bélát**, **dr. Medvigy Gábort**, **dr. Thury Kálmánt**, **dr. Stokker Józsefet** és **dr. Várnai Ferencet** választották; a főispán pedig kinevezte elnökül **Frankó Endrét**, tagokul **dr. Popper Ákost** és **dr. Friedländer Ernőt**. A kijelölt választmányba az eddigieket választották, míg a főispán **dr. Friedländer Samuelt**, **dr. Tóth Ferencet** és **dr. Popper Ákost** nevezte ki. — A többi szakosztályokba az eddigieket választották.

Az önálló vámterület és önálló bank.

Kolozsvár városának az önálló vámterület és önálló bank meghosszabbítása ellen a kormányhoz intézett feliratát pártolás végett küldte meg. A tanács napirendterést indítványozott.

Biró Márk az ország jövője, a nemzet közgazdasági fejlődése érdekében az önálló vámterületet és az önálló bank létesítését feltétlen szükségesnek tartja. Az osztrák-magyar bankról a háború alatt bebizonyult, hogy nem felelt meg a magyar nemzet érdekeinek s a közélettel jelentősen feltárt eljárását még a különben közös bankparti pénzügyintézetek is helytelenítették. Ha önálló bankunk lett volna, nem szállott volna le anynyira a pénzünk értéke. Nagyvárad már többször felirt az önálló vám és önálló bank mellett s így csak következetes lesz, ha hasonló felirattal pártolja Kolozsvár város feliratát.

Lukács Ödön védi a tanács javaslatát. A háború rendkívüli gazdasági helyzetet te-

remtett s majd a háború után kell mérlegelni a helyzetet. A tanács nem ellenzi az önálló vámterületet és bankot, csak tekintettel van arra, hogy ezeket a kérdéseket ideiglenesen már rendezték 1918 végéig, amikor ismét szabad keze lesz a nemzetnek. Amit tehát Kolozsvár kér, már megvan.

Balogh Döme az önálló vámterület és bank szükségét hangsúlyozza.

A tanács javaslatát elfogadták.

Az osztrák tulkapások ellen.

Máramarosvármegye pártolását kéri az osztrák képviselőházban Magyarország területi épsége ellen elhangzott támadások visszaverése és megszüntetése tárgyában a kormányhoz intézett feliratának pártolását. A tanács javasolja, hogy térjenek napirendre a felirat felett.

Dr. Olasz Béla más következtetést von le az átiratból, mint a tanács. A felirat felett nem napirendre kell térni, hanem vissza kell a támadást verni. Ezért pártolják Máramarosvármegye átiratát. — A feliratot pártolják.

Lukács Ödön rámutat, hogy a kormányelnök a képviselőházzal nyílt ülésben tudatta Király Ő Felsége határozott nyilatkozatát, hogy minden támadással szemben megvédi az ország területi épségét. Máramarosmegye még novemberben hozta meg határozatát s azóta történt a parlamenti nyilatkozat. A felirat támogatása tehát már nem szükséges.

Gábel Jakab az Olasz Béla indítványát fogadja el, bár ösmeri a kormány nyilatkozatát, de amikor a közvetlen érdekelt Máramarosmegye felir, a felháborodásnak minden tényezőnél kifejezésre kell jutni.

Dr. Friedländer Samu idézi Tisza István kijelentését, hogy nem kell ezzel a kérdéssel sokat foglalkozni. A kormány is házilag intézi el a felháborodást. Ne lőjjünk túl a célon.

Gábel Jakab: Tudjuk, hogy nem egy osztrák képviselőről, de egy osztrák eszmeáramlatról van szó. Nem vétünk, ha felháborodásunknak kifejezést adunk. Pestmegye és más törvényhatóságok is felirtak e tárgyban. Szimpomákat látunk másutt is a magyar államiság ellen. A felirattal a kormányt támogatjuk abban, hogy az ilyen törekvéseket hiusítsa meg.

Dr. Medvigy Gábor szerint a feliratnak akkor van helye, ha indokolt. Ha nem történt volna meg a fellépés a támadás ellen, azt lehetne kezdeményezni, de ez már megtörtént, a kormány megtette a köteleességét. Nem teszi diskuszió tárgyává a javaslatot, mert a kérdésben mindenki felháborodik. A tanács javaslatához azonban indítványozza, hogy egészítsék ki azzal, hogy fejezze ki a törvényhatóság az egész áruló mozgalommal szemben megvetését.

Lukács Ödön: Ez benne van a tanács javaslatában!

Ezután a tanács javaslatát fogadták el a **Medvigy Gábor** pótlásával.

Sopronvármegye feliratát, hogy a Moldvában és Beszarábiában élő magyarok hitéletüket és iskoláikat magyar nyelven végezhessék, pártolás céljából megküldötték.

Elfogadták a **Stágl Kálmán**nal hatósági cipőjavító műhely felállítására vonatkozó szerződést.

Éppen így vita nélkül elfogadták az osztályonkívüli alkalmazottak családi pótlékának negyedévenkénti előleges részletekben való kifizetésére; az állami nyugdíjtörvény, lakásnyugdíj és neveltetési járuléknak a tanítók, azok özvegyei és árváira való kiterjesztése; — a községi elemi iskolai tanítók háborús

segélyének az államiakéhoz hasonló összegre emelése, valamint az olasz közs. polgári leányiskolánál egy kézimunka segédtanítónői állás szervezésére előterjesztett tanácsi javaslatokat.

Elfogadták a katonai barakkórház céljaira kisajátított terület visszavétele iránt előterjesztett tanácsi javaslatot és a néhai Hlatky Endre volt főispán nevére tett alapítvány alapító oklevelét.

Ezzel a közgyűlés véget is ért volna, azonban Balogh Döme egész sereg interpellációt terjesztett elő, amelyekben a zárszámadás késedelmes elkészítése, majd a közéleti igazgatás működését bírálta s egy hozzáérkezett levél alapján az ügyosztálynál állítólag előfordult hibák és mulasztások iránt intézett kérdést a főjegyzőhöz.

A zárszámadásokra Szücs Géza főszámvévő, a közéleti ügyekre Lukács Ödön főjegyző adták meg a kielégítő választ s ezzel a közgyűlés véget ért.

A győriek halála gróf Széchényi Miklós püspök iránt.

Tegnap számunkban megemlékeztünk arról a hatalmas, nagyszerű adományról, mellyel Vízkereszt ünnepén gróf Széchényi Miklós püspök volt egyházmegyéjét, a győri egyházmegyéjét is megörvendezte. A győriek halálát tolmácsolja most Győr keresztény újságja, a Dunántúli Hírlap, mikor legújabb számában a következőkben emlékszik meg a fejedelmi adományokról:

Győr, 1918. január 7.

A nagy Széchényiek jóságos lelkü unokája, gróf Széchényi Miklós dr. v. b. t. t., nagyváradi püspök nem felejtette el kedves egyházmegyéjét és virágzó városát, ahová tizenhét évvel ezelőtt ifju tetterővel, alkotásokra hevülő lélekkel érkezett meg „jó pásztor“-nak, hogy mint az egyházmegye feje a hitélet felvirágoztatása és kulturális előrehaladása érdekében nagy elődeihez méltó apostoli működést fejtessen ki.

Az ifju, daliás püspök nemcsak egyénisége lebilincselő varázsát, mindenkire páratlanul jóságos szívét hozta magával, hanem a kezdeményezés szellemét, az alkotás nemes vágyát is, amely a nagy Széchényi György, Ferenc és István grófok megkülönböztető jellemvonása volt. Miklós püspököt ugyanaz a vágy sarkalta, ami nagy elődei: alkotni maradandót, sok évszázadra szólót a keresztény magyar kultúra javára. Mi győriek szemünk előtt látjuk a híres Széchényi György püspök alkotásait, az ország minden fia tudja, mit alkotott Széchényi Ferenc, vagy a „legnagyobb magyar“, de épen úgy tudjuk, látjuk azt is, hogy Széchényi Miklós, a győri egyházmegye püspöke a klasszikus költő „aere perennius“-át óhajtotta alkotni, amikor egyházmegyéje öreg katedrálisának megifjításához Isten dicsőségéért buzgó alázatos gyermeki lélekkel, a művészlélek hozzáértésével s fáradhatatlan utánjárással hozzáfogott; amikor lelkében megealkotta az ifju papi nemzedék hivatásához méltó hajlékát, az új szemináriumot, a melynek nagy fehér palotája itt áll megvalósítva a Duna enyhe partján; amikor a keresztény magyar intelligencia neveléséért megkönnyítésére és előmozdítására létrehozta a középiskolai tanulók és a tanítóképezdészek két internátusát; amikor lélekben megindulva és meg-

hajolva az élemedett koru, érdemes papok régi munkássága előtt, meleg pártfogásában részesítette a papi nyugdíjintézetet és hű tanítóit s végül amikor az önfeláldozás csöndes martirjai, a leányifjuságot nevelő szelid apácák anyagi egzisztenciájáról gondoskodni kívánt.

Ezek hirdetik gróf Széchényi Miklós alkotó géniuszát rövid győri főpásztorkodása ideje alatt is s természetesen, hogy ez intézményeket úgy szereti, mint jó szülő a gyermekét s azok befejezését és felvirágzását óhajtja. Most is meleg érdeklődéssel viseltetik irántuk s ezt a vonalmat azzal mutatta meg, hogy fejedelmi adományban, százhuszezeröttszázötven koronában részesítette őket. Tegnap Győrött a jelenlegi főpásztor kezéhez adott hadikölcsönben 120.000, készpénzben 550 koronát azzal az óhajattal, hogy ebből az ő nevében

40.000 koronát az új szemináriumnak, 25.000 koronát a papi nyugdíjintézetnek, 10.550 koronát a kath. liuinternátusnak, 10.000 koronát az Egyházmegyei Népművelő-Egyesületnek és 10.000 koronát a szigeti apácázárdának juttasson.

Ez fejedelmi tett és mindennél beszéde-sebb bizonyítéka annak, hogy Széchényi püspök nem ajkán, hanem szívében hordja a szeretetet volt egyházmegyéje, győri alkotásai s mindenki iránt, akit megismert s tevékeny szeretettel gondol rájuk akkor is, amikor már nem tényleges főpásztor a régi dioecesisének és híveinek.

A mult évben egyszerre félmilliónál többet adott Széchényi püspök jótékony célra. Akkor is büszkeséggel gondoltunk régi főpásztorunkra, most e büszkeséghez kapcsolódik a mély hála és köszönet is, amellyel méltán tartozik és örökre lekötelve érzi magát volt egyházmegyéje az olyan adományért, aminőben a volt jóságos főpásztor az ő régi gyermekeit részesítette. A „jó kegyelmes ur“ a háromkirályok napjára elhozta ajándékait a győri megyének s a győri megye újra érzi, hogy ez ajándékok az ő szívét jelentik.

Mi lesz a biharmegyei rekvirálásokkal?

Hadik miniszter telefonértesítést vár.

Eléggé ismeretesek már azok a sajnálatos körülmények, amelyek következtében a Biharmegyében január 3-ára elrendelt szigorú rekvirálásokat mindezekig nem lehetett megkezdni, mert a temesvári katonai parancsnokság a rekvirálás eredményes keresztviteléhez szükséges katonaságot nem bocsátotta az alispán rendelkezésére, illetőleg a kért 597 katona helyett csak 15 csendőrt bocsátott rendelkezésre.

A katonai parancsnokság ezen intézkedése következtében Fráter Barnabás alispán táviratot intézett Hadik János közéleti miniszterhez, amelyben kijelentette, hogy a rendelkezésre bocsátott 15 csendőrral nem látja célszerűnek a rekvirálás megkezdését.

E táviratra tegnap a következő sürgönyválasz érkezett:

Alispán

Nagyvárad.

Jelentse távbeszélőn legkésőbb január 11., péntek délutánig, hogy törvényhatósági rekviráláshoz hány főből álló katonaság áll jelenleg rendelkezésre, továbbá meglevő létszámon felül kell-e még katona s ha igen, mennyi?

Hadik miniszter.

Fráter Barnabás alispán közben újabb táviratilag fordult a katonai parancsnoksághoz, mely táviratban a vonatkozó miniszteri rendeletre hivatkozva nyomatékosan kérte a 15 csendőrvisszavonását és az 597 katona sürgős rendelkezésre bocsátását. Az alispán most a katonai parancsnokság válaszára vár, hogy Hadik miniszter válaszára érdemleges telefonválaszt adhasson. Mindenesetre kívánatos lenne, ha ez a huza-vona már véget érne s a megyében az ugyis elkerülhetetlen rekvirálást végre meg lehetne kezdeni.

Mit lehet rekvirálni?

A spájzokat, nemkülönb az ágyaljakat, matrácokat, ajtóközöket, faskamarákat, vermeket most vizitálja a rekviráló bizottság lisztért, gabonáért s hasonló jókért.

Hogy mit lehet még ezenkívül rekvirálni, annak főbb vezérmotívumait a következőkben ismertetjük:

Le kell foglalni a közéleti céljaira minden lisztet, amit az asztalfiókokban, próbababákban, összegyűjtött szemét ürügye alatt a sarkokban, a fürdőkád alatt, a kályhák tetején, eldugaszolt ereszekben, a karosszékhez láncolt mozdulatlan nagymama szoknyája alatt, a puffos nő ruhák ujjában, a szobrok belső üregében őriznek.

A rendőrség tartóztassa le az összes újságírókat, akik a városi ügyeket tárgyalva állandóan borsót hánynak a falra. Borsókészletük elkobzandó.

Wekerle új pártalakítási terve annak a gyanunak ad teret, hogy össze akarja keverni a paszulyt a lencsével. Ebből a menyiségből a Nagyváradot illető részt Lukács Ödön feliratilag kérje el.

A hollók egyesülete elhatározta, hogy a tagok fiaikat az idei nagypénteken is megmossák. Figyelmeztetendők, hogy ehhez a művelethez szappant nem használhatnak, a rendelkezésükre álló mennyiséget pedig kötelesek beszolgáltatni.

A városházán gazdátlanul hever legalább ötven-hatvan kemény dió (városi kérdés) amihez a hatóság nem mer nyulni. Tessék elosztani az ellátatlanok között.

Szerelmesek és egymást szerető közéleti nagyságok, akik mézes-mázos kifejezésekkel segítik elő érdektársaik boldogulását, külön adót fizetnek. A máz elkobzandó a közfogyasztásra, a máz a MÁZ-központot illeti.

Akinek valamiről dunsztja nincs, igazolni tartozik, mit csinált azzal a cukorral, amit befőzésre kapott.

A Liszt-rapszódia csak Zerkovicz-cal keverve kerülhetnek forgalomba.

Akinek vaj van a fején, az maximális büntetést kap.

* Gimnázium, reál és polgáristákat felvételi és javítóvizsgákra felelőséggel előkészít Guttman S. Magyar-u. 9. sz.

* Sonka és huspácoláshoz só kapható a Csillaggyógyszertárban.

A Stefánia Szövetség alakuló ülése.

Üdvözölték Stefánia főhercegasszonyt.

Az Országos Stefánia Szövetség, mely az anya- és csecsemő védelem nemes ügyét tűzte ki célul, kedvező pártolásra talált az egész országban. A vidék majd minden nagyobb városában alakultak a Szövetségnek fiókjai.

A Szövetség nagyváradi fiókjá, amelynek létesítését Ember Géza főispán nagy buzgalommal kezdeményezte és szervezte, tegnap tartotta alakuló ülését.

Az alakuló ülésen Ember Géza főispán akadályoztatása folytán Rimler Károly polgármester elnökölt, jelen voltak: Eleméry Ferencné, özvegy dr. Személy Kálmánné, özvegy Olasz Akosné, Horváth Árpádné, özvegy Grunvald Hénrikné, özvegy Szentlélek Kálmánné, özvegy Rechtné-Bauer Zsófia, dr. Mihelyfy Lajosné, Wiener Jenőné, dr. Kotzó Jenőné, dr. Agoston Péterné, dr. Edelmann Menyhértné, továbbá Siket Traján, dr. Mayer László, dr. Vass Bertalan, dr. Konrád Jenő, dr. Krüger Aladár, dr. Sarkadi Lajos, Sulyok István, dr. Grosz Menyhért, dr. Perczel Adolf, Várady István, dr. Katz Béla, Sas Ede, dr. Ertler Mór, Nagy Vilmos, Pásztor Ferenc, dr. Edelmann Menyhért, dr. Tóth Ferenc, Nosz Gusztáv.

Rimler Károly elnök megnyitó beszédében rajzolta a szövetség nemes célját, feladatait, amelyben kéri a jelen voltak buzgó munkáját.

A szövetség megalakítását kimondották s letárgyalták és elfogadták az alapszabályokat.

Ezután a szövetség vezetőségét választották meg. És pedig elnökké Ember Géza főispánt, ügyvezető elnökké Rimler Károlyt, titkárrá: dr. Debreczeny Lajos főispáni titkárt, ügyvezető titkárrá: Szombathelyi Sándort, ügyvezető orvosá: dr. Edelmann Menyhértet, számvizsgálókká: Kereszty Kornélt, dr. Krüger Aladárt és Szücs Izsót. Ezután a 40 tagú igazgató választmányba megválasztották azokat, akik hivatalból tagjai a választmánynak s felhívják a jótékony nőegyesületeket, hogy jelöljék meg kiküldötteiket a választmányba.

Végül elhatározták, hogy az alakuló ülés alkalmából táviratban üdvözlik Stefánia főhercegasszonyt, az Országos Szövetség fővédnökőjét és Ugron Gábor belügyminisztert.

Ezzel az alakuló ülés véget ért.

A két üdvöző távirat szövege a következő:

Stefánia főhercegasszony királyi Fenségének Oroszvár.

Az országos Stefánia Szövetség nagyváradi fiókjá ma tartotta alakuló ülését s ez alkalommal kir. Fenségednek, mint a Szövetség védnökének mélyszéles tiszteletét juttatja hódolattal kifejezésre s kérjük kir. Fenségednek nemes célunk elérésében továbbra is magas támogatását.

Ember Géza
főispán, elnök.

Ugron Gábor belügyminiszter urnak Budapest.

Az Országos Stefánia Szövetség nagyváradi fiókjá mai napon tartott alakuló üléséből mély tisztelettel köszönti Nagyméltóságodat, mint az anya- és csecsemővédelem lelkes támogatóját s kéri, hogy magas érdeklődését és jóindulatát az ügy részére továbbra is fenntartani kegyeskedjék.

Ember Géza
főispán, elnök.

Az alapszabályok tárgyalása során dr. Grosz Menyhért és dr. Sarkadi Lajos dr. Perczel Adolf zajos helyeslése mellett azt indítványozták, hogy az igazgatóságnak ne csak az egyesületek kiküldöttei, hanem olyanok is legyenek tagjai, a kiket a közgyűlés megválaszt. Ennek az indítványnak nyilván az volt a célja, hogy az anya- és csecsemővédelemmel foglalkozó egyesületeken kívül állókat lehessen a vezetőségbe bejuttatni s azok ott irányító szerephez jussanak. Az indítványt természetesen szótöbbséggel elvetették. Dr. Sarkadi Lajos aztán mikor számvizsgálóvá akarták megválasztani, ezt a választást nem fogadta el.

A gavallér boltiszolga.

Ártatlan gyermek a vádlottak padján.

Békés családi életet élt jóideig Somogyi Wiener Antal boltiszolga feleségével, amíg egyszer jött a kísértés s ott hagyta feleségét, összeállott valakivel, akitől gyermeke született. A felesége folyton hivatgatva vissza s türelmesen várt reá s hogy jószívéről tanúságot tegyen, urának törvénytelen kis fiát magához vette s neveltette. Ez annyira meghatotta a hűtlen férjet, hogy elragadtatásában finom selyemruhákkal, fehérneműekkel, bluzokkal, retikülökkel viszonzta ezt a kedvességet, amely buzgalmában nem ismert határt s az ajándékozást felesége testvéreire is kiterjesztette.

Később derült ki, hogy ezek az ajándékok a Markovits és Weinberger cég raktárából valók, ahol Somogyi boltiszolga volt, de Waldmann Ernőtől is szerzett ilymódon ajándékokat, nemkülönben a Riegler Ede cégtől is. A gavallér boltiszolgát letartóztatták, miután azonban a Markovits és Weinberger cég és Waldmann Ernő kárát megtérítette s ezek visszavonták a feljelentést, csupán a Riegler-cég kárára elkövetett lopás miatt vont a felelősségre a királyi törvényszéknek Gyenge Béla tanácselnök vezetésével működő tanácsa feleségét és sógornőjét, Matók Annát pedig orgazdaság miatt. A bíróság tagjai voltak: Persz Ferenc és Vajnovszky Vince bírák, jegyzője ifjabb Számborovszky Rezső dr, a védelmet Dóri István dr ügyvéd látta el.

A vádlottak padján a három vádlotton kívül egy kékszemű kis fiú is helyet foglalt, ez volt az ajándékozás oka, a gyermek, akit az elhelyezett feleség magához vett s neveltetett, s aki a szétvált házastársakat ismét összehozta. A hallgatóság padja közt pedig egy apró kis leány bámulta a kis fiút s hangos beszéddel kísérte a tárgyalást, de

senkit se zavart ez a párhuzamos beszélgetés.

Somogyi Wiener Antal előadja, hogy 60-80 korona fizetése volt a Riegler-cégnél, mint bolti szolgának. Beismeri, hogy egyes tárgyakat elvitt, megbánta, hogy ezt tette. Összesen a három cégtől mintegy 1500 korona értékű szövetet és értéktárgyat vitt el. Viszonozni akarta a jóságot, amelyet felesége az ő törvénytelen gyermekével szemben tanosított.

Somogyi Wiener Antalné és Matók Anna nem tudták, hogy az ajándékozott tárgyak lopottak.

Beznák Gyula, a Riegler E. részvénytársaság igazgatója nem tudott a lopásról semmit, a panasz visszavonására nem kapott felhatalmazást.

Dr. Bolza Alfonz gróf királyi ügyész a vádat fentartotta.

Dóri István dr. védő enyhe büntetést kért a vádlottakra.

A bíróság Somogyit 1 havi fogházra ítélte, a mit az előzetes letartóztatással kitöltöttek vett, míg Somogyinét és Matók Annát tulajdon elleni kihágás miatt 20 korona fő s 10 korona mellékbüntetéssel sújtotta.

Védő, vádlottak s a királyi ügyész is fellebbeztek az ítélet ellen.

Az államsegélyek kifizetése

Az államsegélyben részesülőkkel közlöm, hogy f. évi január hó 1-től 31-ig esedékes államsegélyek kifizetése végett január 14-én hétfőn a tüzoltó laktanyában jelentkezőknek délelőtt 1-től 1300-ig, délután 5501-től 6800-ig, január 15-én kedden délelőtt 1301-től 2600-ig, délután 2601-től 2800-ig és 6801-től 7800-ig, január 16-án szerdán délelőtt 2801-től 3000-ig, 3201-től 3609-ig, 4001-től 4200-ig és 7801-től 7900-ig, délután 3001-től 3200-ig, 3601-től 4000-ig és 7901-től 8500-ig, január 17-én csütörtökön délelőtt 4201-től 5500-ig, délután 8501-től 9500-ig, január 18-án pénteken délelőtt 9501-től 10178-ig.

Házipénztár: Január 14-én hétfőn délelőtt 1-től 200-ig, délután 5501-től 5700-ig, január 15-én kedden délelőtt 1301-től 1500-ig, délután 2601-től 2800-ig, január 16-án szerdán délelőtt 7801-től 7900-ig, délután 7901-től 8000-ig, január 17-én csütörtökön délelőtt 4201-től 4400-ig.

Adópénztár: Január 14-én, hétfőn délelőtt 201-től 500-ig, délután 5701-től 6000-ig, január 15-én, kedden délelőtt 1501-től 1800-ig, délután 6801-től 7100-ig, január 16-án, szerdán délelőtt 2801-től 3000-ig, délután 3001-től 3200-ig, január 17-én, csütörtökön délelőtt 4401-től 4700-ig, délután 8801-től 8900-ig.

Tüzoltó-laktanyai segélypénztár: Január 14-én, hétfőn délelőtt 501-től 900-ig, délután 6001-től 6400-ig, január 15-én, kedden délelőtt 1801-től 2200-ig, délután 7101-től 7500-ig, január 16-án, szerdán délelőtt 3201-től 3600-ig, délután 3601-től 4000-ig, január 17-én, csütörtökön délelőtt 4701-től 5200-ig, délután 8901-től 9500-ig, január 18-án, pénteken délelőtt 9501-től 1018-ig.

Kert-utcai fogyasztási adóhivatali segélypénztár: Január 14-én hétfőn délelőtt 901-től 1300-ig, délután 6401-től 6800-ig, január 15-én kedden délelőtt 2201-től 2600-ig, délután 7501-től 7800-ig, január 16-án szerdán délelőtt 4001-től 4200-ig, délután 1001-től 8500-ig, január 17-én csütörtökön délelőtt 5201-től 5500-ig, délután 8501-től 8800-ig, sorszámmal ellátott egyéneket fogja fizetni.

Hogy a kifizetés fennakadást ne szenvedjen, minden egyes államsegélyezett tartozik magával hozni váltópénzt és azt a kifizetés alkalmával a pénztárnál beváltani.

Mindazok, akik az államsegély könyvért a fentebb jelzett sorrendben a kifizetésnapokon meg nem jelennek, azok állami

segélyeiket csak egy később meghatározott napon fogják megkapni.

Nagyvárad, 1918 évi január hó 10-én.

Juricskay Barna sk.,
tanácsos.

..HIREK

* **A megyéspüspök köszönete az új-évi üdvözlésekért.** Gróf Széchényi Miklós püspök idei első körlevelében a következő szavakkal mond köszönetet az újévi üdvözlésekért: Az évforduló alkalmával oly számszerűen kerestek fel jókívánásaikkal, hogy több papságomnak ezúton mondhatok azokért hála- és meleg köszönetet s ezúton kérhetem a jó Isten bőséges áldását és kegyelmét az új esztendőre. Ha valamikor, most lesz szükségünk e kegyelmekre, midőn felszabadulva a hosszantartó háború szörnyű nyomása alól, a romok eltakarításához, az új élet megindításához kell fogunk. Bizom benne, hogy amint több papságom a háborús idők nagy munkáját áldozatos lélekkel végezte, éppen olyan önfeláldozással, fáradhatatlan buzgósággal vállalja a béke helyreállításával járó küzdelmet és fáradtságot.

* **Püspöki konferencia.** A Magyar Kurir jelenti: A magyarországi latin és görög szertartású római katolikus püspöki kar tagjai dr. Csernoch János hercegprímás elnökölte alatt szerdán délelőtt konferenciára gyűltek össze, hogy több aktuális és nagyfontosságú ügyben tanácskozzanak. A tanácskozást ma folytatják.

* **Gróf Széchényi Miklós a katolikus újságírókért.** Budapestről jelentik: Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök az Országos Pázmány Egyesület útján a katolikus újságírók részére létesített nyugdíjpótló alap javára tízezer koronát adományozott.

* **Vármegyék az erdélyi hadikárok megtérítéséért.** Bzassó vármegye legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az állam betörés által okozott károk teljes megtérítése érdekében feliratot intéz a kormányhoz. A határozatot csatlakozás végett megküldi az összes törvényhatóságokhoz, Bihar-megyealispáni hivatalához a határozat tegnap érkezett meg.

* **Az iskolai szünet meghosszabbítása.** Budapestről jelentik: A nagy szén- és világítóanyaghiány miatt a fővárosban az iskolai szünetet február hó 10-ig meghosszabbították.

* **24000 korona államsegély a Napközi Otthonokra.** Nagyvárad városa tudvaleg négy Napközi Otthon felállítását határozta el, amelyeket a Gyermekbarát Egyesülettel közösen tart fenn. A négy Napközi Otthonban 700 iskolásgyermekeket lát el naponként étellel. Nagyvárad városa ehhez a legújabb jótékony akciójához államsegélyért folyamodott. Tegnap jött meg a válasz Ember Géza főispánhoz, mely szerint gróf Batthyány Tivadar miniszter, mint a népjóléti akció országos vezetője Ember Géza főispán felterjesztésére évi 24000 K államsegélyt engedélyez a nagyváradai Napközi Otthonok részére.

Anglia elismeri a bolsevik kormányt.

Budapest, január 10. (Saját tudósítótól.) Bernből jelentik: Az angol liberális sajtó mindent elkövet, hogy az angol kormányt a bolsevik kormány elismerésére rábirja, a bjesztlitovszki incidens új alkalmat adott erre. A Daily Chronicle, Lloyd George hivatalos lapja azt írja, hogy a bolsevik kormány elismerése küszöbön áll. A Londonba kinevezett új orosz követet legközelebb fogadni fogják az angol udvarban.

* **A Kath. Kör vasárnapi háborús délutánja.** Tegnap délután tartotta első összejövetelét Lóránd Edith, a kiváló fiatal hegedűművész, a honvédezenekarral, amely várnokozáson felül sikerült. Scharf karnagy vezényelte a próbát, a melynek sikere után méltó várakozással lehetünk a vasárnapi fényesnek ígérkező koncert iránt. Hubaynak édes-bus magyar melódiáit az fogja méltóan interpretálni, a kire a mester a „Cremona; hegedűs“ zseniális komponistája is jogos várakozással tekint. A művésznőnek eddigi fényes sikerü hangversenyei garanciát nyújtanak, hogy komoly és kiforrott művészetben fognak gyönyörködni azok, akik szeretik a klasszikus zenét. A meghívók már szétküldtek, a ki tévedésből nem kapott és igényt tart rá, forduljon a Kath. Kör háznagyához, a kinél a belépti jegyek is előre megválthatók. A helyárak a következők: Zsöllye 3 K, Támlásszék 2 K, Erkély 1. sor 2 K, a többi sor 1 K 50 fillér. Állóhely 1 korona.

* **Tanítók a rekvirálásokról.** A vallás és közoktatásügyi miniszter értesítette a tanfelügyelőséget, hogy az állami és községi elemi népiskolai tanítók a háború egész tartama alatt a közigazgatási rekvirálásokkal kapcsolatos gabona átvevő bizottságokban s a gabona átvételekkel kapcsolatos egyéb teendőkben a szükség követelményeihez képest igénybevehetők. E miniszteri rendelet hatályosságát gróf Széchényi Miklós megyéspüspök a hatósága alá tartozó felekezeti tanítókra is kiterjesztette.

* **Kenessey szuperintendens meghalt.** Kolozsvárról táviratozza tudósítónk: Kenessey Béla, az erdélyi református egyházkerület szuperintendense 60 éves korában hosszúságú szenvedés után meghalt. Kenesseyt 1908-ban választották meg Kolozsvárról szuperintendenssé. Megválasztása előtt Kenessey budapesti teológiai tanár, majd a kolozsvári teológia igazgatója volt; nemrég a genfi egyetem tiszteletbeli doktornak avatta. Pozitív hitű férfi volt, kinek elhunyt nagy vesztesége a reformátusoknak.

* **A szabadkőműves lelkészjelöltet mégsem hallgatták meg.** Egyes lapokban felhívások jelentek meg, hogy utazzanak a nagyváradai református hívek Nagyzerendre s hallgassák meg az ottani lelkészt, dr. Gyenge Jánost, akit tudvaleg a páholy jelölt Nagyváradra Csák Máté utódjává. Mint lapunkat értesítik a felhívás eredménytelen maradt, kellőszámu jelentkező hiányában nem utazott senki Nagyzerendre dr. Gyenge Jánost meghallgatni.

* **A képkiallítás jövedelme.** Az elmúlt hónapban Biharvármegye székházában a Stefánia Szövetség javára tartott képkiallítás számadásait most állítják össze. E szerint a kiállítás mintegy 1800 koronát jövedelmezett a nemes célra.

* **Holnap lesz a jogászkabaré!** Holnap, szombaton este 8 órakor lesz a jogászok vig kabaréja a Kath. Körben. Már alig lehet jegyet kapni, oly nagy érdeklődés mutatkozik a jogászfjúság e vállalkozása iránt. A városi joghallgatók már nagyon rég nem rendeztek hasonló estét s így annál is inkább azon voltak, hogy minél nagyszerűbb szórakozást nyújtsanak a közönségnek. Minden szám csupa sláger, pompás humortól szikrázó ötlet, valóban meg is érdemli az élénk érdeklődést, mellyel a közönség viselkedik iránta. Jegyek ára: Zsöllye 3 K, támlásszék 2 K, erkély 1 K, állóhely 60 fillér. Jegyek kaphatók a Hegedűs Hirlapirodában és délelőtt a népszövetségi jogvédőirodában, a kabaré előtt pedig 7 órától a pénztárnál.

* **A szabadegyetem-nek szerdán elmaradt előadását ma, pénteken d. u. fél 6 órakor tartják meg a Kath. Kör Szent László termében.** Bőséges okulást ígér mindakét tanulmány. Ugy a dr. Vámos Gyula hadapród isk. tanára a „Magyar hadügy fejlődéséről“, mint a dr. Bozóky Ferenc kir. kath. jogakadémiai tanára „Magyarország népességi viszonyai“ról. Különösen aktualis értéke lesz ez utóbbi előadásnak, amelyben azt fogja ismertetni a kiváló előadó, hogy a háború milyen óriási eltolódásokat idézett elő népességi viszonyainkban. Az egyes előadások alatt az ajtók zárva maradnak. Mindenki hivatalos. A terem fűtve van.

* **Narancs — öt korona.** Háború előtt emlékeztek rá? ilyenkor narancsot szopogattunk s narancshéjon csusztunk el az utcán. Milliós és milliós narancs jött hozzánk, megélt belőlük öt-hat láncolni érdemes láncokereskedő, közvetítő, ügynök, mégse tudták 10—12 fillérről drágábban adni e leves, finom gyümölcsöt, pedig e tekintetben minden igyekezetüket összeszedték s szemrehányást nem érdemeltek. A háború ezt is elvette tőlünk, hiányzott a legutolsó karácsonyfánkrol is — sebah — egész kis generáció nőtt fel, már beszél s fogalma sincs arról, mi a narancs, aminthogy a sóskiflit is előről kell kezdeni tanítani, ha eljutunk odáig. Nos, tegnap narancsot kínáltak egy helyen, sárga, apró narancsot. Az ára öt korona-parancsol belőle? Nem, nem parancsoltunk, nem narancsoltunk, mi tudunk várni, Istenem ha még ezt se tudnánk?

* **Egy kis leány tragédiája.** Még a múlt hónapban, 28-ikán történt, este fél 7 óra körül, hogy egy kis iskolásleányt, Mezei Máriát elütötte a villamos. A 2. számú villamosmotor vitt be a telepre három pótkocsit, az 53, 54 és 55. számukat. Az 53. számú kocsit volt leghátul lekapcsolva. Amikor a villamos kocsisor a Nagypiac-téren keresztül haladt Mezei Mariska nevű 12 éves leány fel akart ugrani a hátulsó pótkocsira azonban visszaesett és pedig oly szerencsétlenül, hogy a jobb lábfejét a villamos kerekei lemorzolták. A súlyosan sérült kis

leányt beszállították a mentők a biharmegyei köz-kórházban, ahol az orvosok mindent elkövettek, hogy a gyermeket az életnek megmentsék, azonban nem sikerült. Mezei Mariska tegnapi este a kórház 13. számú kórtermében meghalt.

* **Áradás, jég.** A nagy olvadás és a tegnapi felhőszakadás piszkos áradata az egész éjjel érkezett meg Nagyváradra s egyszerre teleömlesztette a ligetnek hónapok óta ugynevezett tavát, ugynevezett, mert víz nem volt benne. Reggelre kelve a víz egyméteres volt a ligeti tóban s tetején elég erős jég. Végre, jégre mehet a fiatalság, csuszka köröskörül, *Hodossy László* felügyelő bemutathatja, mit tud egy vízi ember, ha vize van, milyen egyszerű jeget tud hízalni őszaka, hogy reggelre a kis leányok és fiúk a széllel versenyt futhassanak a tavon. A ligeti tó most csakugyan tó, sőt korcsosítható, eddig kinlódás, nyomoruság volt az egész, de megáradt a Körös s ez se utolsó szenzáció 1917 április óta először áradt meg a folyó vize, most már nem lehet átlábalni, nem tréfa ez a Körös, hanem egy régi, mély, széles vízi valóságos folyó.

* **Elhunyt diák.** A nagyvárad kereskedelmi iskolának gyásza van. Az intézet egyik szorgalmas tanulója, *Nagy Árpád*, aki már a felső osztályt végezte, 17 éves korában hosszú és súlyos szenvedés után tegnapi este elhunyt. Nagy Árpád temetése ma délelőtt 10 órakor lesz a ref. egyház szertartása szerint a Sztaroveszky-utca 33. sz. gyászházban.

* **Szőlősgazdák figyelmébe.** Kérjük a betaposott szőlőtörkölyt e hó 16-tól 31-ig településekre (Velencepart 73) okvetlen beszállítani. *Nagyvárad város hatósági központi szeszüzdeje.*

* **Házaktól istálló-trágyát saját igánkkal elhordatjuk.** Értesítést kérünk: *Vizvezeték-utca 52/b, telefon 1099.*

* **Nagyvárad Város szeszüzdeinek irodája megnyitott.** *Kapuczinus-u. 11.*

**Legújabb fűzőket legolcsóbban
Kosztelbaum Juliskánál
lehet beszerezni!**
Rákóczi-ut (Korona gyógyszerár mellett)
Leibhonenek főházban.
Telefonszám 827.

Nyilttér.

A volt Adria kenyérgyárat

megvettem s újonnan átalakítva szakszerű vezetéssel ismét üzembe hoztam. — Elfogadok sütni való kenyeret reggel 8—10 óráig. **Mélység árak! Pontos kiszolgálás!** Kiváló jó ízű kenyér! — Fiók üzlet: Szent László tér 7 sz a Koronával szemben Teleky utca 4 a Közelmezővel szemben, Szent László tér Mezey fűszeres előtti sátor.

Szives pártfogást kér:

Róth Samuel

Szecsény utca 44 szám Telefon 551. szám.

Meghívás.

A „**Mezőgyáni Kisbirtokosok és Földmívelők Földbérli Szövetkezete felszámolás alatt**“ I. évi január hó 20-án, vasárnap délelőtt 10 órakor, **R. Deák János** felszámoló biz. elnök házában tartja meg

végfelszámoló közgyűlését, melyre a szövetkezeti tagok meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A szövetkezet végfelszámolásának megvizsgálása és elfogadása a felszámoló- és a felügyelő-bizottságok jelentései kapcsán.
2. A felszámoló- és felügyelő-bizottságok részére a felmentvény megadása.
3. Utó-intézkedések megtétele.

Mezőgyán, 1918. január 10.

A felszámoló-bizottság.

Színház.

Heti műsor:

Pénteken: Obsitos.

Szombaton délután: Bánk-Bán.

Szombaton este: Gólem.

Vasárnap délután: Tavasz és szerelem.

Vasárnap este: Tessék szellőztetni. Bohózat. Bemutató előadás.)

Tessék szellőztetni!

— A vasárnapi bemutatóról. —

A háborúvilág egyik legkacagtatóbb bohózatát, valósággal az új bohózatirodalom királyát mutatja be vasárnap este a színház, amikor a Tessék szellőztetni! szerepel a műsoron.

Az átlagos bohózatirodalom termékei fölött igen sok előnye van ennek a színházi alkotásnak, amely kacagtató és vidám helyzetkomikumok mellett a meseszövegben nem a fejtetőre állított helyzetekben merül ki, hanem humora inkább az értékes ötletgazdaságban nyilvánul.

A Tessék szellőztetni! Erdélyi Miklós színházi szakavatott rendezésében pompásan gördülő előadásában kerül színre és kétségtelenül huzamosabb ideig kedvenc műsordarabja lesz a közönségnek.

A Szigligeti színház t. bérliőt kéri az igazgatóság, hogy mivel a bérlet második részlete esedékessé vált, szíveskedjenek azt befizetni.

Az obsitos. Ma este Bakonyi Károly és Kálmán Imre kitűnő operettje tölti be a műsort. Az obsitos, ez a pompás, énekes daljáték, egyike azoknak a színházi alkotásoknak, amelyek bár nem a háború alatt készültek, a maguk hangulatukkal teljesen hozzásimulnak a mai kor hangulatához. Az előadás kitűnőnek ígérkezik és a szereposztás is elsőrangú. A nemzeti asszonyt J. Gazdy Aranka játssza, aki hasonló szerepekben már nem egy jelentékeny sikert aratott. Málcit Polgár Mariska fogja játszani, akinek ez egyike a legszebb szerepeinek,

amelyben már oly sokszor és oly melegen ünnepelte a közönség ezt a kiváló és közkedvelt drámai művésznőt. Kitűnő szerepe van a darabban Sz. Zsigmondy Annának, a jeles primadonnának, aki Piroskát játssza, a címszerepet pedig Bihari Sándor énekl. A többi szerepben igen szép feladatokhoz jutnak T. Pogány Janka, Szabó Gyula, Váradi Lajos, Stoll Béla, Szigethy Jenő és Iváncsi.

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, üveggel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üveggel	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizeskészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály tálca	8.-
Gyümölcs készlet kristály üveggel	8.-
Majolika fali sótartó színes	5.-
Majolika vizeskanapé színes	5.-
Konyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teakészlet színes aranyozással	25.-
Kávékészlet színes aranyozással	25.-
Feketes készlet színes aranyozással	25.-
Ebédőkészlet felszerelve sz. aranyozással	70.-
Hidegfelvágott készlet sz. aranyozással	25.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	25.-
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglaltban	8.-
Teás csésze szin. finom aranyozással	8.-
Kávé	8.-
Köpöcsésze	8.-
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8.-

Nipppek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt vizitárók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblalüveg és dísz műanyag nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Főszerkesztő: Dr. KRÖGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

VISZKETE

rüh, sömör, ótvar, sebek és mindennemű bőrbajokat gyorsan és biztosan gyógyít a

BORÓKA KENŐCS

Nem piszkít és teljesen szagtalan. Kis tégely ára 3 kor. nagy tégely ára 5 kor. családi tégely ára 9 korona. Hozzávaló szappan 5 kor.

KÉSZÍTI:

Gerő Sándor
gyógyszerész. Nagykőrös.

Nagyváradon kapható: Csillag gyógyszerár, Irgalmasrend gyógyszerár Kain Eszter, Németh Pál, Dr. Rác és Vadász, Reisz István, Szent-Antal gyógyszerár, Csanda Endre és Zsigmondovits Géza gyógyszerárakban.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfram szálú Tungeram-égők
állandóan raktáron.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója. — Tisztításo-
kat és átalakításokat
elvégezzük. Fűzők mér-
ték után a legrövidebb
idő alatt elkészítetnek.

Betűszedő tanulónak
fiu és berakó tanuló-
nak leány fizetéssel
felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nél.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

1918. január 1-én kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére
gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30.

Telefon 1000.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hiteleszövetkezet
VI-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hiteleszövetkezet 1918. január 1-én a VI-ik, új évtársulatát nyitotta meg.

Az előbbi üzletvek, — dacára a nehéz meg-
élhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folynak.
Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek
még most is a hivatalos órák alatt a szövet-
kezet helyiségében (Szigligeti Dezső-u. 5. sz. a.) Egy
üzletrészt heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki ki
annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj
üzletrészenként 20 fillér. 3 év múlva az évtársulat
feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a
reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg 2/5 részéig a szövet-
kezettől oltató kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely
3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, érték
papírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a
tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányá-
ban részesedik.

Az eddigi évtársulatoknál a nyereségrészesedés
jóval magasabb volt, mint bármely társaságéval.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat leg-
magasabb kamattal kamatoztatja. Tőkekamatadót a
szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, hogy
felvétel végett szövetkezetünk helyiségében, vagy a
csoportvezetőktől mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

A Népszövetségi Hiteleszövetkezet
igazgatósága.

Ruhák, férfi öltönyök,
felöltők, festése és tisztítása. Füg-
göny, kézimunka, kepengye ne-
müek tisztítása. Fekete festés első-
rendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

ksímfestő, vegytisztító és gőzmosógéparcák
Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi díjat 14-68.

Villamos-világítási

és csengőjavítások, Wolfram-
égők, 1/2 Wattos lámpák, csil-
lárok, motorok, mérsékelt áron.

STERN ADOLF

Szent János-u. 20 Telefon 556

! ALKALMI VÁSÁR !

Selymek, kasmi-
rok, női fehérne-
müek, szőnyegek,
nagy választékban

KELENGYE
áruház Sz. László-
tér 5. sz., a volt
Krámer féle bolt-
helyiségben.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

A telep telefonja 614.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak.
Elvégezzük villamos világítási és erőátviteli
berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálát.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Főszervező telefonja
55.

Főszervező telefonja
55.